

CONSTANTIN GHIOANĂ

APOCALIPSA

COMENTARII BIBLICE APLICATIVE
VOLUMUL 2

CONSTANTIN GHIOANCĂ este doctor în teologie și filozofie (Universitatea din București) și pastor la Biserica Creștină Baptistă „Adonai“ din București. Este cadru didactic la Institutul Teologic Baptist din București și Școala Biblică „La Grazia“ din Italia.

A publicat mai multe cărți și articole, dintre care amintim: *Predicarea expozitivă: mai mult decât o simplă metodă*, Editura Făclia, Oradea, 2018; *Familia sub asediu: o perspectivă biblică asupra familiei după voia lui Dumnezeu*, Editura Făclia, Oradea, 2017; *Bisericile emergente vestice din perspectivă baptistă românească*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2010.

Conferențiază în țară și străinătate pe diverse tematici privitoare la familie, predicare, relația biserică și societate, filozofie. Este căsătorit cu Cristina și împreună au trei copii: Teofil, Elias și Emma.

CONSTANTIN GHIOANĂ

COMENTARII BIBLICE APLICATIVE
VOLUMUL 2

APOCALIPSA

Editura RISOPRINT
Cluj-Napoca • 2021

Toate drepturile rezervate autorului & Editurii Risoprint

*Editura **RISOPRINT** este recunoscută de **C.N.C.S.***

(Consiliul Național al Cercetării Științifice)

www.risoprint.ro

www.cncs-uefiscdi.ro

Opiniile exprimate în această carte aparțin autorului și nu reprezintă punctul de vedere al Editurii Risoprint. Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru forma și conținutul cărții și se obligă să respecte toate legile privind drepturile de autor.

Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic ori stocată într-o bază de date fără acordul prealabil, în scris, al autorului.

All rights reserved. Printed in Romania. No part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a database or retrieval system, without the prior written permission of the author.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GHIOANĂ, CONSTANTIN

Comentarii biblice aplicative / Constantin Ghioancă. -
Cluj-Napoca : Risoprint, 2021 - vol.

ISBN 978-973-53-2625-8

Vol. 2 : Apocalipsa. - 2021. - Conține bibliografie -

ISBN 978-973-53-2754-5

2

Director editură: GHEORGHE POP

Redactare și corectură: CRISTINA GHIOANĂ

Tehnoredactare: ARTHUR WEBER

Design copertă: GEORGIANA TURCEAN

Tiparul executat la:

ROPRINT®

400188 Cluj-Napoca • str. Cernavodă nr. 5-9

tel./fax: 0264 590 651 • roprint@roprint.ro

Cuprins

Prefață.....	7
Aspecte introductive	9
Apocalipsa 1:1–8 Tronul universului nu este vacant.....	25
Apocalipsa 1:9–20 Viziunea lui Isus Hristos glorificat.....	41
Apocalipsa 2:1–7 O chemare la dragostea dintâi....	53
Apocalipsa 2:8–17 Credincioși până la moarte.....	67
Apocalipsa 2:12–17 Puritatea morală și doctrinară	77
Apocalipsa 2:18–29 Pericolul idolatriei	85
Apocalipsa 3:1–6 Morți sau vii?	95
Apocalipsa 3:7–13 Sub paza puterii lui Dumnezeu	105
Apocalipsa 3:8–22 Autosuficiența este falimentară.....	115
Apocalipsa 4:1–11 O privire în sala tronului divin	125
Apocalipsa 5:1–14 Cântecul vredniciei lui Hristos.....	137
Apocalipsa 6:1–17 Galopul judecăților divine	149
Apocalipsa 7:1–17 Soarta credincioșilor în necazul cel mare.....	163
Apocalipsa 8:1–13 Revărsarea judecăților divine asupra pământului	175
Apocalipsa 9:1–21 Dezlănțuirea vaietelor apocaliptice.....	183

Apocalipsa 10:1–11	Vestirea planurilor neclintite ale lui Dumnezeu	195
Apocalipsa 11:1–14	Soarta bisericii mărturisitoare	207
Apocalipsa 11:15–19	Triumful regal al lui Hristos	223
Apocalipsa 12:1–17	Furia balaurului învins de Hristos	229
Apocalipsa 13:1–18	Aliații Satanei în lupta contra Bisericii	241
Apocalipsa 14:1–20	Răscumpărarea credincioșilor și pedepsirea închinătorilor la Fiară	255
Apocalipsa 15:1–8	Pregătirea pentru ultimele judecăți	269
Apocalipsa 16:1–21	Judecățile finale și Armagedonul	277
Apocalipsa 17:1–18	Victoria Mielului împotriva coaliției armagedonice	293
Apocalipsa 18:1–24	Lacrimi în tabăra coaliției antihristice și bucurie în ceruri	305
Apocalipsa 19:1–21	Ospățul nunții Mielului și masa funebră a vrăjmașilor lui Dumnezeu	317
Apocalipsa 20:1–10	Biruința Regelui și mia de ani	329
Apocalipsa 20:11–15	Marele tron alb	343
Apocalipsa 21:1–27	Viziunea lumii eterne	349
Apocalipsa 22:1–21	Revenirea măreață a lui Isus Hristos	359
Bibliografie		367

Prefață

După cartea Daniel — volumul inaugural din seria *Comentariilor Biblice Aplicative* — a văzut lumina tiparului și cel de-al doilea volum, comentariul pe cartea Apocalipsa.

Acest volum se adresează unui public larg, nespecializat în studiul teologic, dar poate fi folosit în egală măsură și de către pastori, preoți sau studenții la teologie. Îmi doresc ca acest comentariu să fie ușor de citit, cât se poate de clar și, mai ales, să-i ajute pe cititori să aplice Cuvântul lui Dumnezeu în viețile lor. Cu siguranță, această carte poate fi folosită și ca resursă de studiu în întâlnirile de grupuri mici sau grupuri de casă.

După cum veți observa, abordarea din acest comentariu pune mai puțin accent pe senzaționalul de tip apocaliptic și mai mult pe dimensiunea simbolică a cărții, pe teologia ei și pe conexiunea acesteia cu celelalte cărți din canonul Scripturii.

Doresc să le mulțumesc celor care au contribuit și s-au implicat cu sacrificiu pentru apariția acestui volum: eBiblia Ministries, conducerea și colectivul editorial al Editurii Risoprint din Cluj-Napoca, soției mele, Cristina, lui Arthur Weber și tuturor celor care m-au încurajat să continui acest proiect.

Cu mult respect și mulțumiri,
Costel Ghioancă

Aspecte introductive

Apocalipsa este, în opinia multora, cea mai dificilă carte din Sfânta Scriptură. Tocmai din acest motiv este bine ca, înainte de a ne ocupa de textul propriu-zis al cărții, să facem câteva precizări de natură introductivă.¹

1. Atitudinea cu care abordăm cartea Apocalipsa

Studiul cărții Apocalipsa presupune multă smerenie. De fapt, de fiecare dată când studiem Sfânta Scriptură trebuie să fim smeriți și să ne recunoaștem limitele. Cu atât mai mult, când cutezăm să „descifrăm” sensul cărții Apocalipsa este bine să admitem că vom identifica lucruri foarte clare, la fel cum vom fi puși în situația de a spune „Nu știu!”.

Pe parcursul acestei lucrări vom accentua lucrurile pe care le cunoaștem cu *certitudine*, vom atrage atenția atunci când ne aflăm în registrul *posibilului* și al *probabilului* și, desigur, vom avea libertatea să indicăm și *incertitudinea* legată de anumite concepte și idei cu care vom interacționa.

Apocalipsa nu este un „teren de joacă” al teologilor sau al amatorilor de senzații tari. Este bine să fim reținuți în

¹ O parte din aspectele introductive sunt preluate din: Constantin Ghioancă, „Repere exegetice și teologice pentru predicarea din Apocalipsa” în Daniel G. Oprean, (coord.), *Dialogul dintre exegeză și teologie în predicarea biblică*, Editura de Vest, Timișoara, 2018, 167–185.

a ne lansa în tot felul de speculații și „interpretări“ nejustificate biblic. Cartea pe care o studiem este inspirată de Duhul lui Dumnezeu, face parte din canonul Noului Testament și trebuie să fie tratată cu toată seriozitatea, la fel ca oricare altă carte biblică.

Lucrurile pe care le putem afirma cu *certitudine*, de la bun început, sunt următoarele:

- Isus Hristos va reveni în lumea aceasta (Ioan 14:1–3; Faptele 1:9–11);
- Revenirea Mântuitorului poate să aibă loc în orice moment (Luca 12:40; 1 Tesaloniceni 5:2; 2 Petru 3:10);
- Toți oamenii vor învia și vor avea parte de judecata divină, unii pentru răsplătire, iar alții pentru condamnare (Ioan 5:28, 29; Faptele 17:31; 1 Corinteni 15:13–23);
- Există iad și rai, acestea fiind destinații eterne (Matei 25:46; Marcu 9:43–48).

În afara aspectelor menționate mai sus, există și alte elemente escatologice la care vom face referire pe parcursul acestei lucrări.

2. Autorul, data și locul scrierii

Deși există dezbateri asupra acestor aspecte, avem argumente solide care ne conduc la concluzia că Apocalipsa a fost scrisă de apostolul Ioan, în timpul domniei împăratului Domițian (81–96 d.Hr.).²

² D. A. Carson și Douglas J. Moo, *Introducere în Noul Testament*, Editura Făclia, Oradea, 2007, 807-819.

Irineu, Tertulian, Origen și alți Părinți ai bisericii consideră și ei că autorul cărții Apocalipsa este apostolul Ioan, despre care citim în 1:1 și 1:4 — „Descoperirea lui Isus Hristos, pe care i-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi lucrurile care au să se întâmple în curând. Și le-a făcut-o cunoscută trimițând prin îngerul Său la robul Său Ioan“; „Ioan, către cele șapte Biserici care sunt în Asia: Har și pace vouă din partea Celui ce este, Celui ce era și Celui ce vine și din partea celor șapte duhuri care stau înaintea scaunului Său de domnie.“

Clement din Alexandria și Eusebiu de Cezarea susțin că Apocalipsa a fost scrisă în anul 95 sau 96 d.Hr. în Patmos³ (vezi și 1:9), o insulă stâncoasă, cu o lungime de aproximativ 16 km și o lățime de 10 km, situată la 65 km S-V de Efes, în Marea Egee.

3. Destinatarii și scopul scrierii

Stabilirea destinatarilor și a scopului scrierii depinde de opțiunea noastră față de una dintre principalele chei de interpretare a cărții Apocalipsa (le vom prezenta în rândurile de mai jos). Sigur, din 1:4 înțelegem că destinatarii sunt „cele șapte Biserici din Asia“ adică Efes, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia și Laodiceea.

Din cartea Apocalipsa înțelegem că ***domnia este a Celui ce stă pe tron și a Mielului***. Astfel, cei ce suferă din

³ John F. Walvoord și Roy B. Zuck (Ed.), *Comentariu al Noului Testament: o expunere a scripturilor făcută de profesorii de la Seminarul Teologic Dallas*, traducere de Octavian Verlan și Gelu Leontiuc, Editura Fundației E.B.E., Cluj-Napoca, 2005, 913.

pricina credinței sunt asigurați că Isus Hristos este în controlul tuturor lucrurilor, El îi va pedepsi pe toți cei nelegiuți și îi va răsplăti pe adevărații credincioși.

4. Genul literar apocaliptic

Genul literar apocaliptic a fost utilizat din perioada exilului babilonian (586 î.Hr.), până la distrugerea Ierusalimului și înăbușirea revoltei iudeilor față de autoritățile romane (135 d.Hr.). Acest gen literar a existat, deci, pentru o perioadă de aproximativ 700 de ani și a inclus multe dintre scrierile cunoscute ca pseudepigrafe și apocrife.⁴ Deși genul literar în sine a circulat în perioada menționată, numele de „gen literar apocaliptic“ a apărut la începutul secolului al XIX-lea, cu referire la literatura escatologică vizionară.⁵ Ne întrebăm, desigur, de ce a apărut acest gen literar în istorie și care sunt caracteristicile sale de bază.

Literatura apocaliptică s-a conturat în contextul crizelor și persecuțiilor prin care au trecut credincioșii din perioada Vechiului și a Noului Testament. Scopul scrierilor apocaliptice era acela a-i încuraja pe cei oprimați, oferindu-le o viziune transcendentă a viitorului. Se accentuează suveranitatea divină și modul în care Dumnezeu va răsturna ordinea actuală a lumii.

Putem reține patru trăsături de bază ale genului lite-

⁴ Putem da următoarele exemple: 1 Enoh, 2 Enoh, Cartea jubileelor, 2 Baruh, 3 Baruh, Apocalipsa lui Avraam, Testamentul lui Avraam, Urcarea la cer a lui Isaia, Păstorul lui Herma etc.

⁵ Jeffrey D. Arthurs, *Preaching with Variety, How to Re-create the Dynamics of Biblical Genres*, Kregel Publications, SUA, 2007, 179–180.

rar apocaliptic: (1) recurgerea la pseudonimie (Apocalipsa lui Ioan face excepție); (2) importanța acordată viziunilor; (3) *vaticinium ex eventu* (profeția făcută după împlinirea evenimentului, plecând de la eveniment și (4) combinarea formelor (caracterul hibrid).⁶ Silviu Tatu aduce câteva lămuriri suplimentare:

Literatura apocaliptică preferă să reveleze lucruri ascunse prin intermediul vedeniilor, experiențe autentice de călătorie spirituală sau deschidere a orizontului înspre lumea lui Dumnezeu. Istoria umanității pe Pământ se desfășoară în interferență cu Cerul sau cu imixtiunea acestuia sau ca ecouri ale unor evenimente cerești. Agenții lui Dumnezeu sunt ființe spirituale puternice care împlinesc prompt și precis poruncile Sale. Literatura apocaliptică este populată de ființe suprarrealiste, fabuloase și grotești. Escatologia este privită din perspectiva Dumnezeului suveran care va face dreptate aleșilor Săi și îi va pedepsi pe cei vinovați și răi. Sfârșitul lumii este privit ca o întoarcere la începuturile sale, la condițiile neîntinate ale lumii primare. Istoria este înțeleasă determinist, adică se bazează pe un plan prestabilit al lui Dumnezeu, care se împlinește întocmai. Perspectiva asupra situației curente este una cosmică, iar diferența dintre lumea actuală și cea viitoare este atât de mare încât se poate vorbi despre un dualism temporal, limitat.⁷

În Sfânta Scriptură întâlnim mai multe pasaje biblice scrise în stil apocaliptic: Isaia 9–11; 25–27; 40–55; Ezechi-

⁶ Cristian Bădiliță, *Noul Testament: Apocalipsa lui Ioan, ediție bilingvă*, Ade-vărul Holding București, 2012, 17.

⁷ Silviu Tatu, *Domnul împărățește: Traducere și comentariu la Apocalipsa lui Ioan*, Editura Cartea Creștină, Oradea și Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2015, 15–16.